

Eritreas gräns mot Etiopien

Bakgrund

Isaias Afewerki har innehaft presidentposten sedan Eritreas självständighet 1993. Parlamentet har inte sammanträtt sedan 2002 och presidenten kontrollerar samtliga lagstiftande grenar.¹ Staten har kraftigt reglerat befolkningens utresor från Eritrea. Utöver pass har utresetillstånd behövts, dokument som behäftats med svårigheter för stora delar av befolkningen att få ut. Det har inneburit att de flesta som lämnat landet har gjort det illegalt.²

Den 9 juli 2018 undertecknades ett fredsavtal mellan Eritrea och Etiopien som formellt ska avsluta den situation av ”no peace, no war” som varit rådande sedan gränskrigets avslut 2000 och i vilken all Eritreas politik sedan dess haft sin utgångspunkt.³ Det har därefter figurerat uppgifter om att Eritrea ska återgå till den lagstadgade tiden om arton månader för nationaltjänsten.⁴ Dock hade ingen av Lifos källor inledningsvis någon uppgift om att presidenten utfärdat någon proklamation om en sådan förändring, inte heller om någon förändring rörande passutfärdande eller utreseviseringar.⁵ Den 11 september 2018 öppnades gränsen mellan Eritrea och Etiopien för att handeln mellan länderna skulle kunna passera.⁶ Den 20 september 2018 uppgav Martin Plaut⁷ att mellan 250 och 500 eritreaner dagligen passerar över till Etiopien vid

---

¹ Bertelsmann Stiftung, *BTI 2016 Eritrea Country Report*, 2016, s. 4,9ff, https://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2016/pdf/BTI_2016_Eritrea.pdf (hämtad 2018-09-24); US Department of State, *Country Report on Human Rights Practices 2017 – Eritrea*, section 2b, <https://lifosintern.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=41181> (hämtad 2018-09-24)

² EASO Country of Origin Information Report, *Eritrea National service and illegal exit*, s. 14, 2016-11-01, <http://www.refworld.org/pdfid/585814974.pdf> (hämtad 2018-09-24)

³ UN News, *Eritrea: Peace deal prompts hope of internal reforms, to improve fundamental human rights*, 2018-09-18, <https://news.un.org/en/story/2018/09/1019692> (hämtad 2018-09-24)

⁴ Plaut, Martin, Eritrea hub, *Eritrea "has slashed conscription." Or has it?*, 2018-08-22, <https://eritreahub.org/eritrea-has-slashed-conscription-or-has-it> (hämtad 2018-09-24)

⁵ Anonym källa A, samtal med Lifos 2018-08-24, Anonym källa B, e-post till Lifos 2018-07-10, Anonym källa C, e-post till Lifos 2018-09-17

⁶ New York Times (The), *Ethiopia – Eritrea Border Opens for First Time in 20 Years*, 2018-09-11, <https://www.nytimes.com/2018/09/11/world/africa/ethiopia-eritrea-border-opens.html> (hämtad 2018-09-24)

⁷ Martin Plaut, senior research fellow vid Londons Universitet, inriktad bland annat på Afrikas Horn. Martin Plaut har långvarigt följt situationen i Eritrea.

någon av de arton öppna gränspassagera.⁸ En uppdatering av informationen senare samma dag uppgav att antalet personer som anmäler sig vid etiopiska mottagningscenter för asylsökande ökat kraftigt från ca 50 personer om dagen till hundratals, upp mot tusen personer per dag. Vidare att demografin skiljer sig och att det nu främst är kvinnor och barn, från att tidigare ha varit unga män, som registrerar sig som asylsökande.⁹ Alla som passerar gränsen registrerar sig inte som asylsökande i Etiopien. En del reser för att efter lång väntan äntligen få träffa nära och kära, en del tar chansen att importera varor, en del är nyfikna.¹⁰ Det finns uppgifter att även eritreanska soldater passerade gränsen och tog sig in i Etiopien.¹¹ Information från ett fåtal samtal som Sveriges ambassad i Addis Abeba haft med personer som passerat gränsen efter den 11 september 2018, samt uppgifter från sociala media, indikerar att vare sig på den eritreanska eller etiopiska sidan av gränsen efterfrågades några dokument. Även barn tilläts lämna Eritrea utan att några frågor ställdes. Det rapporterades att gränsen stängde den 19 september i år med hänvisning till säkerhetssituationen, men åter öppnades dagen därpå.¹² Det finns också de som i Asmara intervjuats för familjeåterförening i Sverige och därefter beviljats permanenta uppehållstillstånd som nu tar sig till Sveriges ambassad i Addis Abeba för att ansöka om främlingspass och lämna biometri för att ansöka om uppehållstillståndskort. Åter andra som uppsöker svenska ambassaden i Addis Abeba önskar få handläggningen av sina ansökningar om uppehållstillstånd i Sverige flyttade från Asmara till Addis Abeba.¹³

Lifos noterar att flygtrafiken mellan de Addis Abeba och Asmara återupptagits.¹⁴ Lifos har dock sökt information om utresa från Eritrea via flygplatsen i Asmara samt via gränsen mot Sudan men har inte funnit någon information om att formaliteterna ändrats för utresa vid dessa gränser. Lifos har inte heller någon information om att bestämmelser eller rutiner avseende utfärdande av identitetshandlingar och pass förändrats. [Lifosrapport: Eritrea – Folkbokföring, medborgarskap och identitetshandlingar \(version 1.2\)](#) från 2018-07-18 får därför anses fortsatt innehålla uppdaterad information.

---

⁸ Plaut, Martin, Eritrea Hub, *Eritrean Exodus threatens to overwhelm Ethiopian border areas*, 2018-09-20, <https://eritreahub.org/eritrean-exodus-threatens-to-overwhelm-ethiopian-border-areas> (hämtad 2018-09-24)

⁹ Plaut, Martin, Eritrea Hub, *Eritrea's exodus – updated*, 2018-09-20, <https://eritreahub.org/eritreas-exodus-updated> (hämtad 2018-09-24)

¹⁰ UD, e-post till Lifos 2018-09-24

¹¹ Sveriges ambassad i Addis Abeba, e-post till Lifos 2018-09-20; Plaut, Martin, Eritrea Hub, *Eritrean Exodus threatens to overwhelm Ethiopian border areas*, 2018-09-20, <https://eritreahub.org/eritrean-exodus-threatens-to-overwhelm-ethiopian-border-areas> (hämtad 2018-09-24)

¹² Plaut, Martin, Eritrea Hub, *Eritrean Exodus threatens to overwhelm Ethiopian border areas*, 2018-09-20, <https://eritreahub.org/eritrean-exodus-threatens-to-overwhelm-ethiopian-border-areas> (hämtad 2018-09-24)

¹³ Sveriges ambassad i Addis Abeba, e-post till Lifos 2018-09-20; Twitter, Kjetil Tronvoll, 2018-09-14

¹⁴ Guardian (The), *Champagne and roses on first Ethiopia – Eritrea flight in two decades*, 2018-07-18, <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/18/champagne-and-roses-on-first-ethiopia-eritrea-flights-in-two-decades> (hämtad 2018-09-24)

Lifos kommentar

Lifos konstaterade den 16 juli 2018, i en föredragning gällande den senaste händelseutvecklingen i Eritrea med anledning av fredsavtalet med Etiopien, att frågetecknen kring den kommande emigrationen från Eritrea var många. Hotet från Etiopien har varit en pushfaktor, men kanske främst genom att det har genererat en nationaltjänst utan slut. Dålig ekonomi och bristen på politiska och mänskliga rättigheter kvarstår tillsvidare som pushfaktorer. Lifos kan dock konstatera att många människor när den etiopiska gränsen öppnades av olika skäl tagit tillfället i akt att ta sig över till Etiopien. Lifos noterar dock en fortsatt osäkerhet i bedömningen av situationen. Information från Eritrea är fortsatt mager och svår att verifiera. President Isaias Afewerki har inte kommit med något uttalande gällande reformer i landet, inte heller gällande bestämmelser om utresa från Eritrea. Lifos saknar också vidare information om eventuella förändringar gällande vägkontroller och resetillstånd för resor inne i Eritrea. Samtidigt kan konstateras att gränsen till Etiopien, så när som på någon dag, varit öppen sedan 11 september 2018 även från den eritreanska sidan. Detta i kombination med att Lifos inte har någon information om förändring av bestämmelser gällande utresa vid flygplatsen i Asmara eller vid gränsen mot Sudan, samt avsaknaden av uttalanden från presidenten i frågan, noterar Lifos att det är svårt att förutse hur situationen kommer se ut om en vecka, än svårare på något längre sikt. Det skulle kunna finnas incitament för president Afewerki att hålla gränsen öppen, som en ventil för fortsatt maktinnehav för presidenten. Den skulle också kunna stängas från eritreanska sidan för att hindra fortsatt flykt innan eventuella nya reformer presenteras. Den eritreanska ledningen har tidigare beklagat sig över den europeiska generösa asylpraxisen som tömmer deras land på unga människor och den eritreanska staten har därför försvårat utresa från Eritrea. Samtidigt har de eritreanska ambassaderna utanför Eritrea varit jämförelsevis behjälpliga när eritreaner behöver pass för att resa vidare. Tvåprocentsskatt samt remittanser från diasporan är en betydande komponent i Eritreas ekonomi. Eritrea är komplext, motsägelsefullt och svåranalyserat.

Ytterligare en aspekt av gränspassagen är förstås den etiopiska hållningen. Under eran av ”no peace, no war” togs eritreaner väl emot i Etiopien. Efter sommarens fredsavtal och landgränsens öppnande i september är frågan hur länge Etiopien accepterar detta kraftigt ökande antal av eritreaner över gränsen. Etiopien, som saknar kust, har dock ett starkt intresse av en öppen gräns för handel och åtkomst av hamn i Eritrea. Att Etiopien skulle verka för en stängd landgräns är därför inte sannolikt, men en öppen gräns kan förstås kombineras med en från etiopisk sida striktare kontroll av dem som passerar och en striktare och individualiserad skyddsstatusbedömning av de eritreaner som kommer än den nuvarande prima facie-bedömningen.

Om Lifos

Lifos är Migrationsverkets landinformationsenhet. Vi samlar in, analyserar och upprätthåller kunskap om länder och regioner från vilka människor söker sig till Sverige.

Migrationsverket • 601 70 Norrköping

gb-lifos@migrationsverket.se

<http://lifos.migrationsverket.se> • www.migrationsverket.se